JOS MAAMIES KESTÄÄ, NIIN KAIKKI KESTÄÄ.

SAVON SANOMAT

Irtonumero 1:—

Sisämaan maalaiskansan äänenkannattaja

JOS MAAMIES TAIPUU, NIIN KAIKKI VAIPUU.

N:o 23 (Kolmaskymmeneskolmas vuosikerta) Kuopiossa Torstaina helmikuun 22. päivänä 1940

Kannaksella on kaikki ryssän hyökkäykset torjuttu.

Vihollinen kärsinyt suurta mieshukkaa ja menettänyt runsaasti hyökkäysvaunuja.

Kahtena päivänä ammuttu alas 25 lentokonetta, joiden lisäksi on 12 epävarmaa tapausta.

Päämajan tilannetiedoitus 20. 2. klo 12:

Maavoimat:

Kannaksella jatkuivat vihollisen hyökkäykset Suomenlahden ja Muolaanjärven välillä 19. 2. Hyökkäykset torjuttiin. Itä-Kannaksella yritti vihollinen edetä Suvannon yli Volossulan kohdalla, mutta pysäytettiin jäälle ja kärsittyään siinä suurta mieshukkaa vetäytyi takaisin.

Taipaleessa torjuttiin jälleen huomattavin voimin tehty hyökkäys viholliselle raskain tappioin.

Laatokan koillispuolella jatkoivat joukkomme viholliselta vallattujen tukikohtien puhdistusta torjuen kaikki sen vastahyökkäykset.

Kuhmossa taisteluja vihollisen erillisiä osastoja vastaan. Muutamia pesäkkeitä vallattiin. Muualta maarintamalta ei erikoista.

Merivoimat:

Rannikkopatterimme hajoittivat vihollisosaston, joka hyökkäysvaunujen ja lentorekien tukemana yritti edetä Laatokan jäitse Taipaleen ohi. Vihollinen pakeni menettäen ainakin 200 miestä kaatuneina, yhden hyökkäysvaunun ja yhden lentoreen. Laatokan koillispuolella rannikkopuolustuksemme tuhosi vihollisen raskaan patterin ammusvaraston.

Ilmavoimat:

Ilmavoimamme jatkoivat helmikuun 19. päivänä ja mainitun päivän vastaisena yönä hyökkäyksiään vihollisen rivistöjä ja majoitusalueita vastaan suorittaen useita kymmeniä pommitus- ja tiedusteluretkiä hyvin tuloksin. Sekä sotatoimialueella että kotiseudulla käytiin lukuisia ilmataisteluja.

Päämajan tilannetiedoitus 21. 2. klo 12:

Maavoimat:

Kannaksella teki vihollinen 20. 2. Suomenlahden ja Muolaanjärven välillä hyökkäyksiä useissa kohdissa. Hyökkäykset torjuttiin. Paikoitellen jatkuivat taistelut vielä yöllä. Vihollisen hyökkäysvaunuja tuhottiin runsaasti. Taipaleessa joukkomme torjuivat hyökkäyksen, johon osallistui kaksi divisioonaa voimakkaan tykistön ja ilmavoimien tukemana. Taistelu jatkui ankarana myöhään yöhön. Vihollisen mieshukka oli suuri. Laatokan koillispuolella oli päivä suhteellisen rauhallinen. Muutamia vihollisen pesäkkeitä vallattiin. Kuhmon suunnalla joukkomme torjuivat vihollisen yrityksen lähettää rajan yli apuvoimia saarroksiin joutuneille joukoilleen. Muualla partio- ja tykistötoimintaa.

Ilmavoimat:

Helmikuun 20. päivänä suoritimme tiedustelulentoja vihollisen selustaan, pommitimme yön kuluessa lukuisia kertoja sen leiriytyneitä joukkoja ja jatkoimme päivällä vihollisen rivistöjen pommitusta. Kotiseudulla ja sotatoimialueella käytiin useita kiivaita taisteluja. Sotatoimialueella jatkui vihollisen ilmatoiminta edelleen vilkkaana. Lennot ulottuivat etupäässä rintamalinjojen taakse, jonne yölentojakin suoritettiin. Kotiseudulla oli vihollisen lentotoiminta, etenkin eteläisellä rannikolla ja Lounais-Suomessa vilkasta, jatkuen osittain yölläkin. Useiden pommitusmuodostelmien hyökkäykset torjuttiin ja muodostelmat hajoitettiin. M.m. pommitettiin Hyvinkäätä, Riihimäkeä, Lahtea, Kouvolaa, Haapamäkeä, Saloa sekä Hankoa useita kertoja. Erästä matkustajajunaa ammuttiin konekivääreillä ja eräällä paikkakunnalla vaurioitui pommituksessa lastenseimi. Tähänastisten tietojen mukaan kuoli pommituksissa pari siviilihenkilöä ja muutamia haavoittui. Tarkistettujen tietojen mukaan ammuttiin alas 17 vihollisen konetta, minkä lisäksi vaittiin kahden koneen ilmataistelun jälkeen painuvan savuten alas, joten niiden tuhoutumista voidaan pitää todennäköisenä. Epävarmoja tapauksia on lisäksi kuusi.

Vihollisen ilmatoiminta oli edelleenkin erittäin vilkasta. Monet pienetkin paikkakunnat joutuivat pommituksen kohteiksi. Menestyksellisten torjunta- ja suojelutoimenpiteittemme ansiosta rajoittuivat ihmishenkien menetykset tähän mennessä saatujen tietojen mukaan 7 kuolleeseen ja 6 haavoittuneeseen. Aineelliset vahingot eivät myöskään ole suuret pudotettuun pommimäärään verrattuna. Tarkistettujen tietojen mukaan olemme ampuneet alas 6 viholliskonetta, joiden lisäksi on 6 epävarmaa tapausta.

Hiihdon maailmanmestari Kalle Jalkanen — edessä vasemmalla — ja hiihtäjä-mäenlaskija Aarne Valkama — keskellä — pohjoisrintamalla.

Ryssän murhalentäjäin tihutyöt.

Kirkkojen pommituksista toimitettava yksityiskohtaiset tiedot opetusministeriölle.

Opetusministeriö on kehoittanut maan tuomiokapituleja ja kreikkalaiskatolista kirkkohallitusta huolehtimaan siitä, että tähän mennessä hävitetyistä ja vahingoitetuista kirkoista samoinkuin myös vastaavanlaisista tapahtumista tästä lähtien toimitetaan ministeriölle yksityiskohtaiset tiedot. Kustakin tapahtumasta on asianomaisen seurakunnan papiston toimesta laadittava pöytäkirja, josta käy selville, millaisissa olosuhteissa hävitys tai vahingoittuminen on tapahtunut. Pöytäkirjan mukaan on kehoitettu lähettämään, mikäli mahdollista, valokuvia, joista toiset esittävät kirkkoa ennen sen hävitystä ja toiset sen jälkeen. Vastaavanlainen kehoitus on annettu myös kouluhallituksen alaisten koululaitosten suhteen.

Radiokeräykseen

on tähän mennessä yksistään pääkaupungissa kertynyt lähes 1 milj. markkaa.

Siviiliväestöön kohdistetut pommitukset.

Kansainvälinen komitea maahamme toteamaan hyökkäykset.

Geneve, 20. 2. (STT) Suomen hallitus esitti äskettäin kansainvälisen Punaisen Ristin komitealle toivomuksen, että Suomeen perustettaisiin puolueettomia vyöhykkeitä siviiliväestön suojelemiseksi. Venäjän taholta on tähän toivomukseen suhtauduttu täysin vaitellaasti ja Geneven kansainvälisessä piireissä ollaan sitä mieltä, että voidaan vain valittaen todeta, ettei tätä humanitääristä suunnitelmaa voida toteuttaa, kun Neuvostoliiton hallitus ei ole ilmoittanut olevansa halukas ottamaan periaatetta huomioon ja sitä noudattamaan. Kansainvälinen komitea on Helsinkiin lähettänyt puolueettoman komitean itse paikalla toteamaan siviiliväestöä vastaan tehdyt hyökkäykset. Komitea tulee antamaan tutkimuksensa tuloksista raportin. Se on tarkoitettu antamaan maailman yleiselle mielipiteelle tietoja asiasta.

Suomen avustustoiminta Ranskassa.

Koko maassa järjestetään avustamispäivä Suomen hyväksi.

Parisi, 20. 2. (STT) Tiistaina iltapäivällä jaettiin edustajakamarin jäsenille kansanedustaja Fouldin raporttiehdotuksen johdosta, jossa hallitusta kehoitetaan viipymättä järjestämään koko maassa laaja avustamispäivä Suomen hyväksi. Fould kirjoittaa, että ulkoasiainvaliokunta on yksimielinen, kun on kyseessä ehdotus, että edustajakamari hyväksyisi tekstin, jonka mukaan Suomelle voidaan aineellisen avun lisäksi ilmoittaa tälle urhealle maalle veljellinen ja syvä ihailu.

Suomen puolustuksen tukeminen.

Amerikassa kerätty 300,000 dollaria.

New York, Havasin kautta, 21. 2. (STT) Kenraalimajuri John O'Ryan, joka on Suomen-keräyksen komitean puheenjohtaja, ilmoittaa, että tämä järjestö on kerännyt 300.000 dollaria Suomen puolustukseksi. Tämä summa tulee luovutettavaksi Suomen Washingtonin-ministerille.

Kommunistit tiukalle Ranskassa.

Edustajakamari lakkauttanut kommunistiedustajain edustajavaltuudet.

Parisi, 20. 2. (STT) Edustajakamari päätti tiistaina kaikilla annetuilla 492 äänellä lakkauttaa 60 kommunistiedustajan edustajavaltuudet.

Parisi, 21. 2. (STT) Entiseltä kommunistien johtajalta Maurice Thorezilta on keskiviikkona julkaistulla asetuksella riistetty Ranskan kansalaisoikeudet.

Keräykset Ranskassa Suomen hyväksi.

Suomen Ranskassa olevat konsulit ovat keskuudessaan toimeenpanneet keräyksen Suomen hyväksi. Keräys on tähän mennessä tuottanut 310.000 frangia. Lisäksi runsaasti erilaisia luontaislahjoituksia on lähetetty Suomeen.

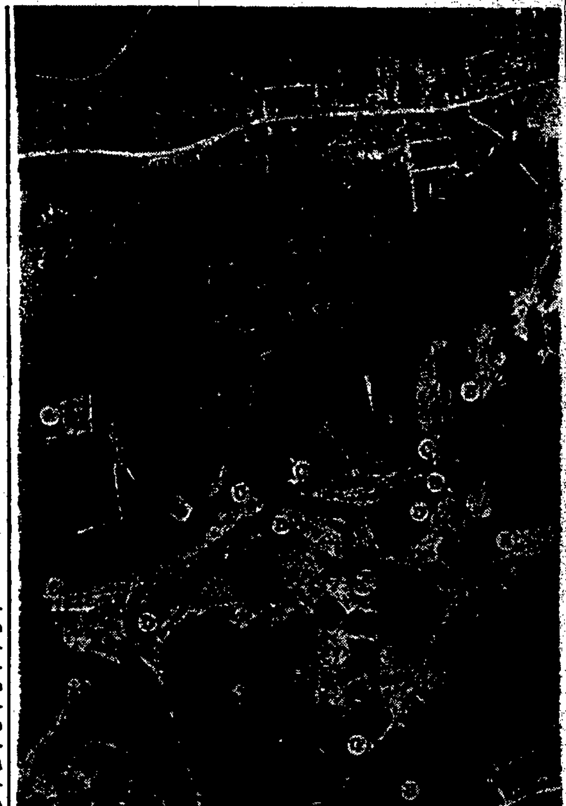

Tiedustelumatkoillaan ovat englantilaiset lentäjät valokuvaneet joukon saksalaisia alueita, m.m. Siegfried-linjalla. Kuvamme on otettu englantilaisesta tiedustelukoneesta Saarbrückenin lähellä, missä on käynnissä suuret linnoituksen kaivamistyöt. Eri kirjaimet kuvassa merkitsevät erilaisia linnoituksen toimipaikkoja. A. esim. on työläisten asuntoparakkien sijaitsemispaikka, B. käsittää erilaisia rakennus- y.m. mate-riaalia, C—C tankkiesteitä j.n.e. G. on kapearaiteinen rautatie ja H. suojaavia istutuksia.

Ryssät pommitusretkellä Ruotsin alueella.

Seitsemän lentokonetta pommitti eilen Pajalan kirkonkylää.

Kylään pudotettu 50 räjähdyspommia ja useita satoja palopommeja. — Neljäsosa kylästä tuhoutunut.

H a a p a r a n t a, 21. 2. (STT) Ruotsin Tornionjokilaaksossa sijaitsevaa Pajalan kirkonkylää pommitettiin keskiviikkona klo 12.46. Neljäsosa kirkonkylästä oli liekkien vallassa. Sosiaaliministeri on saanut Norrbottenin maaherranvirastosta raportin, jossa vahvistetaan tieto, että Pajala oli saatettu ilmapommituksen kohteeksi. Sekä räjähdys- että palopommeja oli käytetty. Luulajan maaherra sai Pajalasta heti klo 13 jälkeen puhelinraportin apulaislääninviskaalilta, joka ilmoitti, että yhdyskunnan yli oli korkealta lentänyt 7 pommituslentokonetta, jotka olivat pudottaneet sekä räjähdys- että palopommeja. Eräs talo oli silloin liekkien valvallassa, kun taas pari pommia oli osunut maantielle. Mikäli maaherra oli saanut tietää, ei yksikään ihminen ollut haavoittunut. TT:n saamien tietojen mukaan osui eräässeen kaksikerroksiseen puutaloon muutaman sadan metrin päässä puhelinkeskuksesta palopommi, jonka sytyttämänä talo paloi perustuksiaan myöten. Kaksi muuta rakennusta syttyi tuleen. Väestö työskenteli voimiensa mukaan palojen sammuttamiseksi. Koulun voimistelusaliin osui pommi, lävistäen koko rakennuksen aina kellariin saakka, mutta ei räjähtänyt. Noin kello 12.15 oli rajan lähellä olevasta puhelinkeskuksesta ilmoitettu, että sieltä oli havaittu vieraita lentokoneita. Puolta tuntia myöhemmin ilmoitti Köngäksen puhelinkeskus, että paikkakunnan yli liikkui 7 lentokonetta suuressa korkeudessa. Pajalan puhelinkeskus ilmoitti asiasta heti lähimmälle sotilaspäällystölle ja ehti tuskin tehdä ilmoitusta, kun lentokoneet jo olivat Pajalan yllä. Kuultiin hirvittäviä räjähdyksiä. Sähkö- ja puhelinjohdot eivät kuitenkaan räjähdyksistä vaurioituneet. Palovahinkoja lukuunottamatta tuho rajoittui särkyneisiin ikkunaruutuihin ja vahingoittuneisiin katteihin. Mitään pakokauhua ei yhdyskunnassa syntynyt. Norrlannin Social-Demokratenin mukaan pudotettiin parisenkymmentä räjähdyspommia kirkkoa kohti. Ne putosivat kirkon ympäristöön, mutta kirkko ei vahingoittunut. Edelleen pudotettiin joukko palopommeja yhdyskunnan keskustaan sekä useita pommeja lennätinasemaa kohti, joka kuitenkin säilyi vahingoittumattomana. Tulen valta saatiin rajoitetuksi klo 14 tienoissa. Mainittakoon, että Pajala sijaitsee linnuntietä 9 km:n päässä Suomen rajalta.

VIRALLISET TIEDOT POMMITUKSESTA.

T u k h o l m a, 21. 2. (STT) Puolustusvoimien esikunta ilmoittaa: 7 lentokonetta käsittävä pommituslaivue pommitti klo 12.45 Pajalaa. 5—6 pommia putosi kylän pohjoisosaan, missä syttyi useita tulipaloja.

T u k h o l m a, 21. 2. (STT) Virallisista lähteistä tänne saapuneiden tietojen mukaan on Pajalaan pudotettu noin 50 räjähdyspommia sekä useita satoja palopommeja. Kuolleita tai haavoittuneita ei ole. Heti kun saapui tieto Pajalan pommituksesta, lähetettiin sinne sammutusmiehistöä.

LISÄTIETOJA PAJALAN POMMITUKSESTA.

Pajalasta ilmoitettiin keskiviikkoiltana, että paikkakunnalla räjähti kaikkiaan 37 pommia. Lisäksi on todettu, että lentokoneet pudottivat satakunta palopommia. Koneet lensivät 4,000—5,000 metrin korkeudessa ja ne näkyivät aivan selvästi. Tuleen syttyneistä rakennuksista saatiin suurin osa irtaimistosta pelastetuksi, samoinkuin kaikki eläimet. Sahalla työskennelleet pääsivät nipin napin turvaan, ennenkuin rakennus sortui. Lääninviskaali Tenbe on ilmoittanut, että kylän yläpuolella oli nähty 7 valkoiseksi maalattua lentokonetta. Maantie rikkoutui ja sahalaitos tuhoutui, minkä lisäksi kirkosta rikkoutui ikkunoita. Yksikään ihminen ei saanut vammoja.

RUOTSI ESITTÄÄ JYRKÄN VASTALAUSEEN MOSKOVASSA.

TT:n Ruotsin ulkoasiainministeriöstä saaman tiedon mukaan on Ruotsin Moskovan-lähetystö saanut määräyksen esittää jyrkän vastalauseen Neuvostoliiton hallitukselle Pajalan vastaan kohdistetun pommituksen johdosta.

Välikohtaus Turkin ja Venäjän rajalla.

Venäläisiä sotilaita karannut rajan yli Turkin puolelle.

TURKKI VALMISTAUTUU MAHDOLLISEN SODAN VARALTA.

Rooman yleisradion saaman tiedon mukaan on Turkin Kaukaasian rajalla sattunut välikohtaus. Muutamia venäläisiä sotilaita meni rajan yli Turkkiin, missä heidät riisuttiin aseista. Sen jälkeen heidät internoitiin. Venäjältä lähetettiin ratsuväkieskadroona auttamaan internoituja sotilaita, mutta sekin antoi internoida itsensä, eikä halunnut mitenkään palata Venäjälle.

Ryssä koettaa kumota tiedot rajan ylityksistä.

Moskova, 20. 2. (STT) Tass kumoaa ulkomailla levitetyn huhun, että neuvostovenäläinen joukko-osasto olisi ylittänyt Turkin rajan Kaukaasiassa ja että turkkilaiset viranomaiset olisivat lähettäneet rajalle osaston tutkimaan rajaloukkauksen syytä. Edelleen kumotaan tieto, että venäläiset tarmokkaasti käyttäisivät hyväkseen Kolosjoen nikkelikaivoksia Suomessa.

Kansallinen puolustuslaki voimaan Turkissa.

Turkin hallitus on päättänyt panna kansallisen puolustulain voimaan, ilmoitetaan Dagens Nyheterille Ankarasta. Tämän katsotaan merkitsevän sitä, että Turkki näkee itsensä tai liittolaisensa uhatuiksi.

Ankara, Stefanin kautta, 21. 2. (STT) Turkin hallitus on päättänyt asettaa yhteistyövaliokunnan maan suojelua koskevan lain soveltamista varten. Valiokunnan puheenjohtajana on pääministeri sekä jäseninä talous-, kauppa-, puolustus-, kuljetus- ja maatalousministerit.

Kenraali Gamelinin terveiset Mannerheimille.

on everstiluutn. Jean Ganeval saapunut tuomaan.

Ranskalainen everstiluutnantti Jean G a n e v a l on saapunut Suomeen Ranskan armeijan ylipäällikön, kenraali Gamelinin edustajana tuomaan esimiehensä terveiset Suomen taistelevan armeijan ylipäällikölle, sotamarsalkka Mannerheimille. Everstiluutnantti Ganeval kertoi Ranskan kansan sydämen sykähtävän ilosta ja ihmettelystä ihaillessaan sitä rohkeutta, jolla pieni, urhoollinen Suomen kansa taistelee ylivoimaista vihollista vastaan. Mieliala Suomea kohtaan on mitä lämpimin, mikä käy erinomaisesti selville sanomalehdistöstäkin.

Pohjola veitsenterällä.

Nostoväen II luokkaan

kuuluvista nostomiehistä eli niistä